

Asia: VN/6909/2026

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja työttömyysturvalain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausuntonne ammatillisen osaamisen parantamiseen myönnettävän palkkatuen keston muuttamisesta harkinnanvaraiseksi ja keston jatkamisen edellytyksistä (88 §:n 1 momentin 1 kohta ja 89 §:n 1 momentti)

Kuopion työllisyysalue pitää palkkatuen keston muuttamista harkinnanvaraiseksi ja enintään 12 kuukauden pituiseksi kannatettavana. Muutos lisää mahdollisuuksia sovittaa tukijakso yksilölliseen palvelutarpeeseen. Jatkotuen edellytyksiä tulisi voida arvioida joustavasti työnhakijan palvelutarpeen näkökulmasta. Jatkopäätöksen mahdollistaminen on perusteltua.

Palkkatuen kaksivaiheisuus voi johtaa joissakin tapauksissa siihen, että ensimmäinen työsuhte tehdään määräaikaiseksi ja näin mahdollistetaan palkkatuen jatkohakemus. Näissä tilanteissa hallinnollinen työ lisääntyy.

a. Työttömyyden pitkittymisen todennäköisyyden arvioimisesta luopuminen (nykyisessä 82 §:n 2 momentissa: "Jos tuella palkattava on ollut työttömänä välittömästi ennen palkkatuen myöntämistä yhtäjaksoisesti alle 12 kuukautta, palkkatuen myöntäminen edellyttää lisäksi, että henkilön työttömyys ilman palkkatuen myöntämistä todennäköisesti kestäisi yli 12 kuukautta.")

Kannatamme muutosta. Työttömyyden pitkittymisen todennäköisyyden arviointi arjentyössä on ollut vaikeaa ja tulkinnanvaraista. Muutos yksinkertaistaa päätöksentekoa, vähentää hallinnollista työtä ja parantaa asiakkaiden yhdenvertaista kohtelua.

b. nykyinen ryhmä "ei ole ollut ansiotyössä kuuden edellisen kuukauden aikana" muutettaisiin muotoon "ei ole ollut vakinaisessa ansiotyössä kuuden edellisen kuukauden aikana" (82 §:n 1 momentin 5 kohta).

Esityksen mukaan vakituinen ansiotyö estäisi palkkatuen myöntämisen. Siis lyhyet, määräaikaiset tai satunnaiset työsuhteet eivät estäisi palkkatuen myöntämistä. Esitys on kannatettava ja siinä huomioidaan nykyisten työmarkkinoiden todellisuus, epätyypilliset ja sirpaleiset työsuhteet. Mielestämme vakinaisen ansiotyön käsitteestä tulee antaa valtakunnalliset ja selkeät tulkintaohjeet.

Palkkatuen tarkoituksena on tukea työllistymistä ja kompensoida työnantajalle työntekijän osaamisen kehittämisestä tai muusta työpanokseen liittyvästä tuen tarpeesta aiheutuvaa lisäpanostusta. Tämän vuoksi epätyypilliset työsuhteiden ei tule katkaista oikeutta palkkatukeen silloin, kun tuen perusteet ovat edelleen olemassa.

c. muun samoihin palkkakustannuksiin myönnetyn tuen huomioiminen (84 §:n 1 mom. 6 kohta)

Kuopion työllisyysalue suhtautuu ehdotukseen varauksellisesti. Päällekkäisen julkisen tuen estäminen on perusteltua, mutta sääntelyn ei tulisi tarpeettomasti rajoittaa kuntien, yhdistysten tai muiden työnantajien mahdollisuuksia rakentaa tarkoituksenmukaisia palvelu- tai tukikokonaisuuksia. Vaikutukset työllistämismahdollisuuksiin tulee arvioida huolellisesti.

3. Lausuntonne säädösteknisistä muutoksista

Säädösteknisiä muutoksia voidaan pitää pääosin onnistuneina ja sääntelyä selkeyttävinä.

4. Lausuntonne vaikutusten arvioinnista

Muutosten vaikutukset riippuvat merkittävästi käytettävissä olevista määrärahoista ja paikallisista linjauksista. Erityisen tärkeää on seurata, syntykö työllisyysalueiden välille merkittäviä eroja palkkatuen kestossa, myöntämisperusteissa ja käyttöasteessa, koska esitys lisää työvoimaviranomaisten harkintavaltaa.

5. Lausuntonne starttirahaa koskevasta ehdotuksesta

Kuopion työllisyysalue pitää esitystä perusteltuna ja kannattaa sitä. Yritystoimintaan liittymättömien tulojen huomioiminen ansaintaperusteisesti selkeyttää sääntelyä ja yhdenmukaistaa käytäntöjä eri työllisyysalueilla. Lisäksi muutos vähentää tulkintaeroja ja hallinnollista työtä esim. takaisinerintöjen muodossa.

6. Muu lausuttava

Kuopion työllisyysalue pitää tärkeänä, että työvoimaviranomaisten harkintavaltaa vahvistetaan edelleen ja että valtakunnalliset soveltamisohjeet turvaavat asiakkaiden yhdenvertaisen kohtelun. Lisäksi palkkatuen käyttömahdollisuuksien tulee vastata työllisyysalueiden käytettävissä olevia resursseja. Uudistuksen vaikutuksia tulee seurata erityisesti palkkatuen käyttömäärien, alueellisten erojen ja työllistymisvaikutusten osalta.

Lisäksi Kuopion työllisyysalue katsoo, että palkkatuetun työn tulisi lähtökohtaisesti kerryttää työssäoloa kuten tilanne oli ennen vuotta 2025. Nykyinen säätely, jossa palkkatuettu työ ei kerrytä työssäoloa, heikentää palkkatuen kannustavuutta työnhakijan näkökulmasta ja vähentää sen vaikuttavuutta väylänä avoimille työmarkkinoille.

Halonen Päivi
Kuopion työllisyysalue / Kuopion kaupunki